

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Beáta ügyvéd (címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Kádár Zsófia kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2019. január 19. napján kelt 37.P.20.638/2018/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszámmal benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

közbenső ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy a peres felek által 2007. december 6. napján megkötött ... számú kölcsönszerződés az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége okán érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a törzskönyv kiadására vonatkozó kereseti kérelmet elutasító részében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben, valamint az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását és az elszámolást érintően új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Mellőzi felperesnek elsőfokú perköltségben és feljegyzett kereseti eljárási illetékben marasztalását.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a feleknek személyenként 30.000 (harmincezer) forint költsége merült fel. A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege 74.200 (hetvennégyezer-kettőszáz) forint.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az alperes 2007. december 6. napján személygépkocsi vételárának finanszírozására 2.025.000 forint összegű kölcsönre ... számon kötöttek deviza alapú, változó futamidejű kölcsönszerződést azzal, hogy az induló futamidő 120 hónap, a fix havi törlesztőrészletek összege 23.547 forint. Az alperes képviselőjében meghatalmazás alapján a gépjárműkereskedő **p Sz Kft.** alkalmazottja, **K D K** járt el.

A felperes 2007. december 5. napján aláírta a kölcsön devizanemét és az igényelt konstrukció megnevezését is tartalmazó kölcsönkérelmet, valamint egy „Megállapodás” megnevezésű iratot. Az abban foglaltak szerint megismerte a bank gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, valamint a bank finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában meghatározott, jogszabályi előírások szerint számított teljes éves hiteldíjmutató százalékos mértékét, továbbá a kölcsönszerződés tervezetét.

Az alperes 2007. december 5. napján egy „Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlatot” is készített, amely a kölcsön feltételei mellett tartalmazta azt a tájékoztatást, hogy a törlesztőrészletek

nagysága a három hónapos CHF LIBOR és az OTP hivatalos svájci frank deviza eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhat, így amennyiben nem rendelkezik a szükséges devizafedezettel, az árfolyamváltozás kockázatot jelent az adós számára.

Az egyedi kölcsönszerződés tartalmazta, hogy az induló futamidő az Általános Szerződési Feltételek szerint számított kamat- és árfolyamváltozás függvényében módosulhat olyan módon, hogy a havi törlesztőrészek összege nem, csak a száma változik. Az Általános Szerződési Feltételekben szabályozott törlesztő-részlet változás a CHF LIBOR és CHF árfolyam szerződésben meghatározott időpontban és mértékben történő változásának függvénye. Az egyedi kölcsönszerződés utolsó pontja szerint az kizárólag az ... számú Általános Szerződési Feltételekkel (a továbbiakban: ÁSZF) együtt érvényes, amelynek a vételi jogos és az adásvételi szerződéssel együtt történő átvételét és megértését az adós a szerződés aláírásával igazolta.

A kölcsönszerződés biztosítására a felek a finanszírozott gépjárműre vételi jogot alapítottak, emellett halasztott hatályú adásvételi szerződést írtak alá. További biztosítékként az alperes az ÁSZF 4. pontjában kikötötte, hogy a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettség maradéktalan teljesítéséig jogosult a gépjármű törzskönyvének őrzésére. A gépjármű törzskönyvét az alperes jelenleg is birtokban tartja.

Az alperes a kölcsönszerződést a fizetési kötelezettség elmulasztására hivatkozással 2013. december 6. napján azonnali hatállyal felmondta.

A felek között megtörtént a törvényi elszámolás, az alperes a tisztességtelenül felszámított 460.951 forintot a felperes tartozására számolta el.

A felperes többször módosított keresetében a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását és az alperesnek 928.094 forint megfizetésére kötelezését, valamint a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására kötelezését kérte. A kölcsönszerződés érvénytelenségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 205.§ (3) bekezdésében és a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203.§ (6) és (7) bekezdésében előírt tájékoztatás elmaradása folytán az 1959. évi Ptk. 209.§-ára és 209/A.§ (2) bekezdésére, az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelenségére alapította. Arra is hivatkozott, hogy az ÁSZF nem vált a kölcsönszerződés részévé, a szerződés nem tartalmazza a kölcsön összegét, így nem jött létre, illetve a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontja alapján semmis. A kölcsönszerződést a Hpt. 213.§ (1) bekezdés b), c) és e) pontjaiban előírt kötelező tartalmi elemek hiányában is érvénytelennek tartotta. Kifogásolta azt is, hogy az alperes a hitelbírálatot nem megfelelően végezte el, ezért a Hpt. 77.§ (1) bekezdésében foglaltak megsértése miatt a szerződés az 1959. évi Ptk. 200.§ (2) bekezdése alapján érvénytelen.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés lényeges tartalmi elemeiben a felek megállapodtak, a szerződés a kölcsön és a törlesztőrészlet forintban meghatározott összegét tartalmazza, az írásba foglalt kölcsönszerződés alapján az így meghatározott kölcsönösszeg és törlesztőrészlet devizában kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható volt. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a felperes álláspontjával szemben a szerződésnek részévé vált az ÁSZF, annak rendelkezései alapján pedig a felperes számára világosnak és érthetőnek kellett lennie az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételnek.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperest marasztalta 69.000 forint perköltségben, valamint 82.800 forint kereseti eljárási illetékben. Határozatának indokolása szerint a felek az 1959. évi Ptk. 523.§ (1) és (2) bekezdésében meghatározott kölcsönszerződést kötöttek, amely fogyasztói szerződésnek és egyben fogyasztási kölcsönszerződésnek minősül. Az 1959. évi Ptk. 205.§ (1) és (2) bekezdése alapján azt állapította meg, hogy a felek a kölcsönszerződés lényeges kérdéseiben, így a kölcsön és a törlesztőrészletek összegében megállapodtak, a szerződés tartalmazza ezeket forintban, azok CHF-ben kifejezett összege a szerződés rendelkezései alapján pontosan kiszámítható, így a szerződés a felek között létrejött.

A szerződés érvénytelenségének vizsgálata körében az 1959. évi Ptk.205/B.§ (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az ÁSZF a felek szerződésének részévé vált, mert a felperes aláírásával annak átvételét, megismerését és elfogadását igazolta. A szerződés érvényességét és a devizakockázatról történt tájékoztatást ezért az egyedi szerződésben foglaltak mellett az üzletszabályzat rendelkezéseire is figyelemmel ítélte meg. A felperes azon hivatkozása kapcsán, miszerint nem kapott megfelelő tájékoztatást az árfolyamváltozás lehetőségéről és annak kockázatairól, felhívta a Kúria 6/2013., illetve 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatában foglaltakat, melyek szerint a tájékoztatásnak ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. Felismerhetővé kellett tenni az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, ugyanakkor a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, valószínűségére.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perben az alperes részéről nyújtott tájékoztatás a fentieknek megfelelt. Az egyedi szerződésben, az ÁSZF 7. pontjában, valamint a finanszírozási ajánlatban foglalt tájékoztatással az alperes egyértelműen és világosan felhívta a felperes figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére, annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, ezért alkalmas volt arra, hogy a felperes a kockázat ismeretében, annak gazdasági következményeit megértve döntsön a szerződés megkötéséről.

A kölcsönszerződés aláírása kapcsán kifejtette, hogy az alperes együttműködési megállapodást kötött a **P Sz Kft.** autókereskedéssel, és meghatalmazta annak munkavállalóját, **K D K-t**, hogy helyette és nevében mint ügyleti képviselő a kölcsönszerződést aláírja, ezért a felek a kölcsönszerződésüket a Hpt. által előírt írásbeli alakban kötötték meg. Utalt arra, hogy amennyiben a szerződést aláíró ügyintéző nem rendelkezett volna meghatalmazással, álképviselőnek minősülne, azonban ez sem eredményezné a szerződés érvénytelenségét, mert eljárását az alperes utólag jóváhagyta.

A felperes által hivatkozott további érvénytelenségi okok kapcsán utalt a Kúria 1/2016. számú Polgári jogegységi határozatában foglaltakra, mely szerint nem ütközik a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjába, ha az írásba foglalt szerződés a kölcsön összegét olyan módon határozza meg, hogy a kölcsönösszeg devizában kifejezett ellenértéke kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában. Álláspontja szerint a törlesztőrészletek is meghatározhatóak a szerződés rendelkezéseinek figyelembevételével, mert azok tartalmazzák azokat az adatokat és számítási módot, amelyek alapján a törlesztőrészlet összege azok esedékességekor pontosan meghatározható. A kölcsönszerződésben szerepel a THM százalékos mértéke és a költségek is, ezért a szerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjai alapján sem érvénytelen.

Kifejtette, hogy a kölcsönszerződés érvénytelensége a felperes által megjelölt okból az 1959. évi

Ptk. 200.§ (2) bekezdése alapján sem állapítható meg, mert a Hpt. 77.§ (1) bekezdése és 78.§ (1) bekezdése a pénzügyi intézmények prudens működését biztosító követelményeket rögzíti. A más jogági szabályokat sértő szerződés pedig a polgári jog szempontjából csak akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten kimondja, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy ha ez a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvaló módon megállapítható.

A törzskönyv kiadása iránti kereset kapcsán hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező ÁSZF 4. pontjában rögzítettek szerint az alperes a gépjármű törzskönyvét mindaddig jogszerűen tartja birtokában, amíg az adós a szerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget nem tesz. A törzskönyv hitelező általi birtokban tartása az adós visszafizetési kötelezettségét biztosító mellékkötelezettség, a felperes kölcsönszerződésből eredő tartozása pedig még nem került kiegyenlítésre.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben annak megváltoztatását, a kereset teljesítésével a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását, az alperesnek 928.094 forint megfizetésére, valamint a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására kötelezését kérte. Fellebbezési kérelmét elsődlegesen arra alapította, hogy a felek a kölcsönszerződésben nem állapították meg a törlesztőrészek devizában meghatározott összegét, amely miatt a szerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdésének e) pontja alapján semmis. A szerződés aláírásának jogszerűtlensége körében rámutatott arra, hogy az autókereskedő a Hpt. 2. számú melléklet I.12.b.) pontja alapján csak kereskedelmi ügynökként járhatott volna el, és nem vállalhatott volna a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan kötelezettséget, ezért az általa kötött kölcsönszerződés semmis. Az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos szerződési feltétel tisztességtelenségével összefüggésben kiemelte, hogy a kereskedő ügyintézője nem magyarázta el a deviza alapú kölcsön kockázatait, a kölcsönszerződéshez nem készült kockázatfeltáró nyilatkozat, az ÁSZF 7. pontja alapján pedig egy átlagos fogyasztó számára világosan és egyértelműen nem vonható le az a következtetés, hogy az árfolyamváltozásnak a törlesztőrészletre milyen következményei lesznek. Az árfolyamkockázat fogyasztóra történő telepítése ezért tisztességtelen az 1959. évi Ptk. 209.§ (1) bekezdése és 209/A.§ (2) bekezdése alapján, a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződési feltétel érvénytelensége pedig a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a felperes számára az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatosan a szükséges felvilágosítást mind az egyedi szerződésben, mind pedig az ÁSZF 7. pontjában megadta, a P.20.812/2015/7. számú irat A/26 számú mellékleteként csatolt "Indítson velünk" tájékoztató tartalmát a honlapján közzétette, az megismerhetővé vált az ügyfelek számára. A "Tájékoztató gépjármű finanszírozási ajánlatot" a felperes átvette, ennek igazolásaként a „Megállapodás” megnevezésű okiratra hivatkozott, amelynek aláírásával a felperes a kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlat megismerését is elismerte. Emellett a P.20.812/2015/8. számú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt felperesi előadásból is az ajánlat megismerése következik. Változatlanul állította, hogy a szerződéses konstrukciót (CHF-alapú, havi fix törlesztőrészlet) az ismertetett lehetőségek közül a felperes választotta, amelyből következően a felek az árfolyamváltozás lehetőségét és annak kihatását a törlesztőrészletre egyedileg megtárgyalták, így az nem lehet tisztességtelen. Hangsúlyozta, hogy az általa az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás egyértelmű és világos volt mind az árfolyamváltozás lehetőségére, mind pedig a törlesztőrészekre gyakorolt hatására nézve. A szerződést a felperes fellebbezésében hivatkozott többi okból sem tartotta érvénytelennek, továbbá állította, hogy a törzskönyv birtoklására is jogosult.

A fellebbezés a kereset jogalapját - a kölcsönszerződés érvénytelenségét - tekintve alapos, míg az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására és a törzskönyv kiadására vonatkozó részében a rendelkezésre álló adatok alapján nem bírálható el.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, megfelelően idézte az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásra irányadó követelményeket, az általa levont jogi következtetésekkel azonban a másodfokú bíróság maradéktalanul nem értett egyet.

A 2/2011. (XII. 12.) PK vélemény 2. pontja szerint vélelem szól amellett, hogy a fogyasztói szerződésben az egyoldalúan, előre meghatározott, illetve az általános szerződési feltételt a felek egyedileg nem tárgyalták meg. A fogyasztóval szerződő fél ezt a vélelmet csak akkor tudja sikeresen megdönteni, ha kétséget kizáróan bizonyítja: a szerződéskötést megelőzően biztosította annak lehetőségét, hogy az adott feltétel tartalmát a fogyasztó befolyásolhassa és a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el a feltételt. Ez akkor valósul meg, ha a fogyasztónak reális lehetősége nyílt a szerződési feltételek módosítására, azaz a feltételt előre meghatározó fél ténylegesen is lehetővé tette számára, hogy megfontolás tárgyává tegye annak tartalmát, és azzal kapcsolatban akaratát érvényesítse. Ha a fogyasztóval szerződő fél bizonyítja, hogy a fogyasztó e lehetőséggel nem élve fogadta el a feltételt akkor az már egyedileg megtárgyaltnak minősül. A másodfokú bíróság megítélése szerint - szemben a fellebbezési ellenkérelemben kifejtettekkel - nem elegendő a vélelem megdöntéséhez, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok azt igazolják, hogy a fogyasztó felperes több, az árfolyamkockázatot érintően is különböző szerződéses konstrukció közül választhatott. Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltételek így nem egyedileg megtárgyalt, hanem általános szerződési feltételek, tisztességtelenségük vizsgálata ezért nem kizárt, hanem a főszoolgáltatást megállapító szerződési kikötésekre vonatkozó szabályok szerint a lentebb kifejtettek szerint korlátozott.

A Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatának 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a főszoolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért tisztességtelenségük csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor azok tartalma - a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel - az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára nem volt világos és nem volt érthető. Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a szerződés szövege és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás reá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági követelményeit, így azt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

A szerződő felek között fennálló információs egyensúlytalansági helyzetre tekintettel a Hpt. 203.§-a az 1959. évi Ptk. 205.§ (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzintézet számára a deviza alapú kölcsönszerződésből a fogyasztóra háruló kockázatot illetően.

A Hpt. 203.§ (1) bekezdése kimondta, hogy a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint e feltételek módosulásáról tájékoztatni. A (6) bekezdés szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél

aláírásával igazolja. A (7) bekezdés a) pontja értelmében a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

E rendelkezésekből nem következik, hogy a kölcsönszerződésből fakadó árfolyamkockázatról való külön, a szerződő fogyasztó által aláírt, kizárólag kockázatfeltárást tartalmazó nyilatkozat hiánya önmagában, jogszabályba ütközés miatt a kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményezné. A külön kockázatfeltáró nyilatkozat hiánya azzal a következménnyel jár, hogy a fogyasztónak nyújtott tájékoztatás megtörténtét a szerződés rendelkezései, a szerződéskötés kapcsán írásban vagy szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálni, figyelemmel a bírói gyakorlat által időközben kimunkált azon követelményre is, amely szerint nem elegendő, ha az árfolyamváltozásra, annak kihatásaira és következményeire vonatkozó feltételek csak a szerződés, illetve az annak részévé vált általános szerződési feltételek, illetve egyéb dokumentumok több rendelkezésének összevetésével következtethetők ki.

A kölcsönszerződés egyedi része a kockázatra vonatkozó konkrét közlés nélkül utal arra, hogy a törlesztőrészlet alakulása ki van téve az árfolyam és a külföldi kamatláb változásának. Itt a változás lehetősége és annak tényezői megjelennek ugyan, a kockázat ténylegességét és jellegét azonban e szerződésrészlet nem határozza meg. Az ÁSZF 7. pontja tartalmazza azokat a matematikai képleteket, amelyből az árfolyam futamidő alatti változásának a felperes fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatása levezethető, azonban az ilyen formában átadott információ az átlagos fogyasztó számára a lehetséges gazdasági következmények értékelését a többszörös következtetést igénylő, bonyolult megfogalmazás folytán a gyakorlatban mégsem teszi lehetővé. Erre figyelemmel azt kellett megállapítani, hogy a perbeli kölcsönszerződés az árfolyamkockázat valós tartalmáról sem az egyedi részében, sem az ÁSZF 7. pontjában nem tartalmazott a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatban meghatározott követelményeket kielégítő világos és érthető tájékoztatást.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó konkrét tájékoztatást illetően a másodfokú bíróság a Pp. 3.§ (3) bekezdésére tekintettel felhívta a felek figyelmét arra, hogy az alperes érdekkörébe tartozik annak bizonyítása, miszerint a finanszírozási ajánlatot és a deviza alapú kölcsönök veszélyeit taglaló tájékoztatást a felperes megismerte, illetve annak megismerését az alperes biztosította.

Az alperes által ennek bizonyítására felhívott az a körülmény, hogy a P.20.812/2015/18. sorszám alatt csatolt, az árfolyamváltozás függvényében jelentős törlesztőrészlet-változás lehetőségére figyelmeztető finanszírozási ajánlat névre szólóan a felperes részére került kiállításra, az ajánlatot tartalmazó okirat felperes általi aláírásának hiányában nem szolgálhatott alapul annak megállapítására, hogy a szerződéskötést megelőzően az ajánlatot átadták a felperesnek, illetve annak tartalmát vele ismertették vagy más módon lehetőséget biztosítottak volna arra, hogy azt megismerhesse. Az alperes hivatkozásával szemben nem következtethető ez a felperes által aláírt „Megállapodás” megnevezésű okiratból sem, amely szerint a felperes megismerte az alperes gépjármű vásárlás finanszírozására vonatkozó, a finanszírozási kérelem benyújtásakor hatályos valamennyi feltételét, az alperes finanszírozási kérelem aláírásakor érvényben lévő ajánlatában meghatározott jogszabályi előírások szerint számított THM százalékos mértékét, illetve a kölcsönszerződés tervezetét. Az 1959. évi Ptk. 207.§ (1) bekezdésében meghatározott értelmezési alapelvnek megfelelően, a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint ugyanis megállapítható, hogy a megismerés elismerése a szövegben nem az ajánlat egészére, hanem csak annak egy részére, kifejezetten az ajánlatban meghatározott THM százalékos mértékére vonatkozik. Mivel a megismerés módjára vonatkozóan információ nem áll rendelkezésre, a részleges megismerés

elismerésének tényéből az ajánlat egészének megismerésére a nyilatkozó felperes feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel sem vonható le megalapozott következtetés.

A felperes Pf. 7. sorszám alatti beadványában úgy nyilatkozott, hogy a finanszírozási ajánlatot nem látta, azt nem ismerte meg. Az elsőfokú eljárásban történt személyes meghallgatása során (P.20.812/2015/8. számú jegyzőkönyv) nem vitásan elmondta, hogy a tartozással kapcsolatosan kapott egy kalkulációt, ez azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint a finanszírozási ajánlattal egyértelműen nem azonosítható. Az ügyletkötés során eljáró **K D K** a konkrét kölcsönszerződésre nem emlékezett, csak az általános ügymenetről tudott nyilatkozni, tanúvallomása a finanszírozási ajánlat átadását vagy a felperessel történt ismertetését nem támasztotta alá.

Az, hogy az alperes az "Indítson velünk" című tájékoztató füzetének tartalmát a honlapján elérhetővé tette, nem helyettesíthette a devizahitel nyújtására irányuló, lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén a már felhívott törvényi rendelkezések szerinti szükséges konkrét tájékoztatást. A perben nem is merült fel adat arra, hogy a szerződéskötést megelőzően e tájékoztató megismerhetőségére, elérhetőségére az alperes a fogyasztó felperes figyelmét felhívta volna.

Az árfolyamkockázat valós tartalmáról tehát az alperes a felperes számára világos, érthető tájékoztatást - amely a 2/2014 Polgári jogegységi határozatban foglaltakat kielégítette volna - nem adott, ezért a szerződésnek az árfolyamkockázatot teljes mértékben a felperesre telepítő kikötése az 1959. évi Ptk. 209.§ (1) bekezdése alapján tisztességtelen és a 209/A.§ (2) bekezdése alapján semmis szerződéses kikötés, a főszolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülő szerződéses rendelkezés semmissége pedig az 1959. évi Ptk. 239.§ (2) bekezdése alapján a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és közbelső ítélettel megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége okán érvénytelen.

Maradéktaalanul egyetértett ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kölcsönszerződés sem az 1959. évi Ptk. 217.§ (1) bekezdése szerinti alaki hiányosság, sem pedig a Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjaiban megfogalmazott tartalmi elemek hiánya okán nem érvénytelen.

A fellebbezés tartalmára is figyelemmel a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a kötelezettségvállalásról, a kölcsön kihelyezéséről, annak feltételeiről nem a meghatalmazott, hanem a részére megküldött iratok alapján maga az alperes döntött, így a perbeli esetben a Hpt. 2. számú melléklet I.12.b.) pontjában meghatározott típusú ügynök útján jött létre a szerződés, amely annak érvényességét semmilyen szempontból nem érintette. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy amennyiben a szerződést aláíró **K D K** álképviselőként járt volna el, a szerződés az alperes utólagos jóváhagyása folytán létrejött volna. A Kúria BH2016.83. számon közzétett határozatában kifejtetteknek megfelelően a szerződés jóváhagyása az alperes részéről ráutaló magatartással már akkor megvalósult, amikor a kölcsön összegét a szerződésben foglaltaknak megfelelően folyósította, a maga részéről a szerződést teljesítette. Emellett az alperes a perben igazolta azt is, hogy a 2016. április 1. napján kelt írásbeli nyilatkozatával a kölcsönszerződést kifejezetten jóváhagyta.

A 6/2013. és az 1/2016. számú Polgári jogegységi határozatokban kifejtettekre is figyelemmel

helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjában előírt követelményeknek megfelel. Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljenek a szerződésben devizában, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon kerültek meghatározásra. Az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - alapján a forintban meghatározott törlesztőrészlet devizában kifejezett egyenértéke az átszámítás későbbi időpontjában egyértelműen kiszámítható, mivel az ÁSZF 7. és 8. pontjai rögzítik azokat az adatokat és azt a számítási módot (képletet), amelynek alapján a törlesztőrészletek összege az egyes törlesztőrészletek esedékességekor pontosan meghatározható.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével is, amely szerint a törzskönyv alperesi birtokban tartása a perbeli kölcsönszerződés atipikus biztosítékának tekinthető. A felek a Ptk.-ban nem nevesített atipikus biztosítékként a gépjármű törzskönyvének a hitelező birtokába adását kiköthették. A kölcsönszerződés részévé vált ÁSZF 4. pontjában foglalt rendelkezésből egyértelműen kitűnik, hogy a törzskönyv birtoklása független a vételi jogtól, a vételi jog megszűnését követően a törzskönyv birtoklása jelent biztosítékot az alperes számára az általa nyújtott kölcsön visszafizetésére.

Az elsőfokú bíróság a törzskönyv kiadása iránti keresetet arra tekintettel utasította el, hogy a felperes a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének maradéktalanul még nem tett eleget. A másodfokú bíróság közbenső ítéletben kifejezésre juttatott jogi álláspontja folytán azonban az elsőfokú bíróságnak az érvénytelenség jogkövetkezménye és az ehhez kapcsolódó elszámolás körében az eljárást le kell folytatnia, és ennek eredményeként lehet állást foglalni abban a kérdésben is, hogy a felperesnek van-e még fennálló tartozása. Ennek függvényében lehet eldönteni, hogy az alperes a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására köteles-e. Ezért kellett az elsőfokú bíróság ítéletét a törzskönyv kiadására vonatkozó kereseti kérelmet elutasító részében az 1952. évi Pp. 252.§ (3) bekezdésére utalással hatályon kívül helyezni, és az elsőfokú bíróságot ebben a körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeket a másodfokú bíróság az 1952. évi Pp. 252.§ (4) bekezdése alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint csupán megállapította, azok viseléséről az elsőfokú bíróság határoz.

Pécs, 2019. november 7.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró